

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך כ, תשכ"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

— השומע אתה, בייניש? רק אחת מבקשים ממך: שתראה ותשמע ותחריש, לפי שגם חתול עלול לקלקל... (צמד פתגמים — י"ה) (ש"ע [ת"ר יד"ב], "יוסילי הזמיר", עמ' קנד)

מפני שלקלקל יכול אפילו זבוב, ובאלהים אל תתגר יאמרו הבריות (ח"נ ביאליק, "אריה בעל גוף", כל כתבי עמ' קב) א קאץ קען אויך קאליע מאכען (3152); קאליע מאכן א שידוך קען אפילו א קאץ (ש"ח ביילין, פתגמים ומימרות של יהודי סיביר, סי' 14).

שרגא אברמסון

תוספת לעניין וכו' = וגו'

(למאמרי בקונטרס הקודם, עמ' 103)

ציונים נוספים למקורות, שבהם אין קביעות בציון קיצור הפסוקים, ויש שפתוב בהם וכו', ויש שפתוב וגו', אפשר למצוא עוד הרבה. אפילו בפרסומים ראשונים מתוך פתבייד¹, ולא באתי להוסיף כאן אלא ציון אחד משום חשיבותו של פותב הדברים.

בספרי רחיד"א על התורה — כגון "ראש דוד", "פני דוד", "צוארי שלל", "חומת אנ"ך" ובדרשותיו "דברים אחדים"

1. בקונטרס הקודם של "לשוננו לעם", עמ' 104, בפסקה

"ובדרשות" צריך לתקן דפוס קראקא במקום דפוס ויניציא.

— דרכו לציין תמיד את קיצורי הפסוקים וכו', ולא וגו'.
ולא שלטה עיני ביוצא מן הכלל הזה.

לא זו אף זו: יש שהוא מעתיק ממקורות, שבהם
מצוין הקיצור וגו', והוא מעתיק וכו'. כגון ב"ראש
דוד", ראש פרשת וישלח, העתיק מירושלמי סנהדרין פ"ב
(סוף הלכה ב): "ויאמר דוד לאביגיל ברוך השם וכו'";
ובירושלמי כתוב וגו'.

וכן בפרשת ויצא, דף פד ע"ב, ד"ה ובוה, העתיק
מילקוט שמעוני לתהלים, סוף רמז תתיג: "תדע לך שכן
הוא אומר והביאותים אל הר קדשי וכו'; בית תפלתם לא
נאמר...". (וכל העניין עד הסוף); ובילקוט כתוב: "אל הר
קדשי וגו', בית תפלתם...". (וכל העניין).

וראוי ציון זה להיזכר, משום שרחיד"א דייקן באותיות,
וממנו למדנו, שאף קביעת האחרונים להבדיל בין
ציון קיצורו של פסוק ובין קיצורו של מאמר חכמים אינה
קביעות של ודאי.

ה ע ר ת ה מ ע ר כ ת :

בזאת אנו מסיימים את הדיון בשאלת וכו' — וגו', שהוחל
בקונטרס קפ"ז, ונמשך בהערות שבקונטרסים קפח—קפט וקצ"ד
ובמאמרים בקונטרס קצ"ו—קצ"ז.